

Stichting Projecten Zuid-Afrika (SPZA)
Librijestee 105, 3011 HN Rotterdam NL
Fax. NL 084-7352214. Fax. ZA 086-5122860
info@spza.org | www.spza.org
KvK 30164717 | ANBI | CBF Certificaat KGD
Transparantprijs 2008 +2011+2012
3e plaats Trouw GoedeDoelen Top 50 2011+2012
TRIODOS Bank 39-04-37-603
IBAN: NL51 TRIO 0390 437603
BIC/SWIFT: TRIONL2U

Eerlijke wijn uit Zuid-Afrika een overzicht van duurzaam (mens- en milieuvriendelijk) geproduceerde wijn

Vijfde editie (voorheen Faire Wijnlijst)

Onderzoek en redactie: Daniëlle Langendijk (Wijn & Ik) (www.wijnenik.nl) en Stichting Projecten Zuid-Afrika (SPZA)

Eindredactie: Stichting Projecten Zuid-Afrika

© Stichting Projecten Zuid-Afrika (SPZA) - South Africa Foundation. Overname met bronvermelding is toegestaan.

Koop eerlijke wijn, let op het label:

Eerlijke wijn uit Zuid-Afrika

Dit is de vijfde en tevens laatste editie van de Eerlijke Wijnlijst van Stichting Projecten Zuid-Afrika (SPZA), een kleine goede doelen organisatie die onderwijsprojecten steunt voor kinderen en jongeren in townships en op boerderijen in Zuid-Afrika. De Eerlijke Wijnlijst geeft informatie over duurzaam geproduceerde wijn, volgens onze definitie: wijn die mens- en milieuvriendelijk is gemaakt. Bij de lijst horen twee handige Wijnpassen, met informatie over waar de wijn te koop is - een voor België en een voor Nederland - die u gratis kunt downloaden. Hulde en dank aan Daniëlle Langendijk, wijnprofessional en eigenaar van Wijn & Ik, voor haar pro deo onderzoek- en redactiewerk en haar uitstekende suggesties voor deze geheel vernieuwde editie.

De Zuid-Afrikaanse wijnsector en het 'dop' systeem

De agrarische sector in Zuid-Afrika loopt bij de ontwikkeling van het nieuwe Zuid-Afrika bepaald niet voorop. Nog steeds zijn er werkgevers die de rechten van hun werknemers aan hun laars lappen. Zelfs het na de apartheid verboden 'dop systeem' - werknemers met alcohol betalen - is nog niet uitgeroeid. Alcoholisme is een groot probleem in Zuid-Afrika, zeker op (wijn)boerderijen. Het wordt van generatie op generatie doorgegeven. De gevolgen: huiselijk geweld, tienerzwangerschappen, besmetting met hiv en aids.

Ook worden er duizenden kinderen geboren met het Foetaal Alcohol Syndroom (FAS) omdat hun moeder alcoholist is. Deze kinderen hebben een fysieke en/of een mentale achterstand of worden ernstig gehandicapt geboren. Veel kinderen lopen een grote kans om later zelf ook (alcohol)verslaafd te worden.

Vicieuze cirkel van schulden

Vaak liggen boerderijen geïsoleerd, ver van de bewoonde wereld. De medewerkers en hun gezinnen die daar wonen zijn in verregaande mate afhankelijk van hun werkgever. Veel boeren houden er een winkeltje op na. En omdat de meeste medewerkers geen vervoer hebben zijn ze op dat winkeltje aangewezen. "De mensen leven van de hand in de tand, vaak in een vicieuze cirkel van schulden maken en schulden afbetalen. De grootste schuld hebben ze bij hun werkgever van wie ze voedingswaren, gas, drank enz. kopen. In een van de onderzoeksgroepen bleek dat na de maandelijkse aflossing mensen de rest van de maand soms nog maar R 400 [€ 40] te besteden hebben." *Dat schrijft Rita Edwards in The position of women workers in wine and deciduous fruit value chains / SANPERI Development Consultants with the assistance of Sikehula Sonke. Stellenbosch: Women on Farm Projects, March 2008. www.wfp.org.za*

Waarom de Eerlijke Wijnlijst?

Naar aanleiding van het verschijnen van een eerdere editie van de Eerlijke Wijnlijst vroeg het Zuid-Afrikaanse tijdschrift "The Farmworker/Die Plaaswerker" ons om informatie te sturen over projecten op boerderijen. De redactie lichtte haar belangstelling toe: "We like to tell success stories of the farmworker community, although we are not blind to the harsh circumstances many of the farmworkers groups still have to face every day."

Aan de misstanden op boerderijen kan de Stichting Projecten Zuid-Afrika niet veel veranderen. Maar we denken wel op een positieve manier invloed te kunnen hebben. Niet door 'naming and shaming', maar door goede producenten in de spotlights te zetten.

Met de Eerlijke Wijnlijst hebben we sinds 2008 consumenten aangemoedigd om wijn te kopen van door WIETA, Fairtrade en Fair for Life gecertificeerde producenten.

We hopen daarmee tevens de handel in eerlijke wijn een steuntje in de rug te hebben gegeven. Wij zijn ervan overtuigd dat naarmate er meer gecertificeerde wijn wordt verkocht, het voor wijnboeren steeds aantrekkelijker wordt om óók te worden gecertificeerd!

Een Zuid-Afrikaanse organisatie die naschoolse opvang op wijnboerderijen organiseert, berichtte ons over "a change of mindset [on wine farms], enforced by demands from abroad. Farmers who want to export will have to change the way in which they treat their workers and their families." Dus u ziet: het helpt! Ons advies: koop eerlijke wijn.

Zuid-Afrikaanse werknemers en hun rechten

De afgelopen jaren zijn er in Zuid-Afrika organisaties opgericht zoals de Wine Industry Ethical Trade Association (WIETA) en het Rural Development Network (RUDNET)

die werken aan de verbetering van de leef- en werksituatie van werknemers en hun gezinnen. De WIETA heeft een 'Code of Labour Standards' ontwikkeld, gebaseerd op de na de apartheid ingevoerde nieuwe arbeidswetgeving. De WIETA code gaat o.a. over beloning en behuizing, kinderarbeid, arbeidsuren, vakbondslidmaatschap en een schone en gezonde werkomgeving. Fairtrade organisaties zoals Stichting Max Havelaar en Fair Trade South Africa promoten Zuid-Afrikaanse wijn die aan de Fairtrade voorwaarden voldoen. Deze voorwaarden zijn gebaseerd op de 'Fair Trade Standards'. Max Havelaar: "Het Fairtrade keurmerk op wijnen geeft de garantie dat arbeiders op de wijnplantages onder goede arbeidsomstandigheden werken en dat er aandacht is voor het milieu. De wijnboeren krijgen een Fairtrade premie die bestemd is voor sociale ontwikkeling. De arbeiders bepalen gezamenlijk waarvoor deze Fairtrade premie wordt ingezet." Ook andere organisaties zoals de South African Black Vintners Alliance, de South African Wine Industry Trust en Women on Farms Project komen op voor de rechten van werknemers op wijnboerderijen.

Omfietswijn

Over de kwaliteit van de wijnen in de Eerlijke Wijnlijst kunt u informatie vinden in Platter's South African Wines. Deze gids verschijnt jaarlijks in december.

De Belgische consumentenbond Test-Aankoop geeft de gids Wegwijs in Wijn uit, waarin ruim 300 wijnen van beneden de € 15 worden beschreven. Handig is dat bij elke beschrijving een foto van de fles staat. Deze gids verschijnt rond november.

Diverse Nederlandse wijnschrijvers geven ook jaarlijks een eigen wijngids uit. Voorbeelden zijn de De Omfietswijngids van Nicolaas Klei en De Kleine Hamersma van Harold Hamersma.

Toelichting bij de vijfde editie

In deze vijfde editie hebben we diverse wijnhandelaren in Nederland en België vermeld die wijn verkopen die voldoet aan de WIETA Code, de Fair Trade Standards en Fair for Life. Er wordt een overzicht gegeven van geaccrediteerde wijnen, maar wij kunnen niet instaan voor de volledigheid.

Bij Fairtrade is ketenaccreditatie (chain accreditation) een vereiste. Ketenaccreditatie houdt in dat ook de van andere bedrijven gekochte druiven milieu- en mensvriendelijk zijn geproduceerd. WIETA heeft daar de afgelopen jaren hard aan gewerkt. Resultaat is dat alle WIETAgeaccrediteerde wijnen in deze lijst ook een ketenaccreditatie hebben.

Wij lezen met vreugde dat Zuid-Afrika inmiddels de **grootste producent van Fairtrade wijn** in de wereld is. Vergeleken met 2012 is het aantal verkochte flessen met 12,5% gestegen. Wij hopen daar een kleine bijdrage aan te hebben geleverd. Wij telden inmiddels ruim 20.000 downloads van de Eerlijke Wijnlijst.

Dit is de laatste editie. Nu WIETA ook een label op de door haar geaccrediteerde wijnen gaat plakken is eerlijke Zuid-Afrikaanse wijn zeer **binnenkort altijd herkenbaar aan een label**. De Eerlijke Wijnpas is dan niet meer nodig.

Koop eerlijke wijn, let op het label

De Eerlijke Wijnpas Nederland 5^e editie, december 2015.. Zuid-Afrikaanse wijnen geproduceerd met respect voor mens en milieu.. De lijst pretendeert niet volledig te zijn.

Verkrijgbaar bij:	Producent/label
AH	Brampton, Rustenberg, Thandi, Company (Welmoed); Origin (Fairhills)
Baarsma	African Terroir, Bonnievale, Durbanville, Stellar
Baas & Zoon	Swartland
Boni	Koopmanskloof
Chatelain	Wellington
Coop	Koopmanskloof, Spier
Dagwinkel	Spier
Daxivin	Lazanou, Reyneke, Waterkloof
Deen	Koopmanskloof, House of Mandela
Eko-Plaza	Stellar
Gall & Gall	Beyerskloof, Lourensford, Origin (Makana), Riebeeck
Gastrovino	Boschendal
Hema	Overhex (Balance)
Henri Bloem	Robertson
Hoogvliet	Koopmanskloof
Intense Wines	Imbuko Wines
Jan Linders	Koopmanskloof
Jumbo	Imbuko Wines
L'Exception Lenselink	Boschendal
Plus	Plus Fairtrade Huiswijn, Stellar, KWV
Luiten	Villiera
Makro	African Terroir, Durbanville, Imbuko Wines (Releaf)
Mitra	Thembi
Natuurwinkel	Stellar
Noordman	Swartland
Poiesz	Koopmanskloof
Le Roux	Du Toitskloof
Sauter Wijnen	Graham Beck
Verbunt	Diemersfontein, Ken Forrester
Vinexus	Boschendal, Du Toitskloof, Fairview, Lourensford
Vinites	Spier
Vlietlandwijnen	Oude Denneboom
Vomar	Koopmanskloof
WAAR winkel	Citrusdal, Stellar, uniWines
Wereldwinkel	Citrusdal
Wijn & Ik	Reyneke, Stellar, Waterkloof
Wine & Spirits	La Motte

De Eerlijke Wijnpas België 5^e editie, december 2015. Zuid-Afrikaanse wijnen geproduceerd met respect voor mens en milieu. Deze wijnpas pretendeert niet volledig te zijn.

Verkrijgbaar bij:	Producent/label
De Bleek	Brampton, Rustenberg
Delhaize	Boschendal, Company (Arniston Bay), KWV, Lourensford, Spier, Stellar, Villiera
Carrefour	Laborie, Nederburg, Thandi
Kaapse Wijnen	Graham Beck
Kaapwijn Imp. De Leeuw	Graham Beck
Makro	Durbanville
Oxfam Wereldwinkel	African Terroir, Koopmanskloof, Stellar
Rouseu	Beyerskloof
Van Hende	Kleine Rust

WIETA accreditatie. Wine Industry Ethical Trade Association, gebaseerd op ETI-code

FAIRTRADE accreditatie

FAIRFORLIFE accreditatie

Geen formele accreditatie (klein bedrijf) werkt vlg. WIETA en Fairtrade principes.

Download:

✓ [Wijnpas NL](#)

✓ [Wijnpas BE](#)

Meer informatie:

✓ www.wieta.org.za

✓ www.fairforlife.net

✓ www.fairtrade.org.za

✓ www.fairtrade.nl + www.fairtrade.be